

Związek
Harcerstwa
Polskiego
Chorągiew Wielkopolska

SENIOR

Biuletyn informacyjny Wielkopolskiej Rady Kręgów Starszyny Harcerskiej i Seniorów

61-480 Poznań, ul. Wilków Morskich 23/25 tel. 503 695 023, e-mail: seniorzy@zhp.wlkp.pl

NUMER 197 (10) 2022

PAŹDZIERNIK 2022

1. JUBILEUSZE

Krąg Seniorów ZHP „Wierna Brać” – Piła

90 lat –

dh. Aleksandra
Kowalska

80 lat -

hm. Irena
Klement

80 lat -

hm. Lucyna
Światała

80 lat -

dh. Teresa
Żelaźniewicz

50. rocznicy działalności instruktorskiej druha Kazimierza w stopniu harcmistrza

VIVAT – Komendant „Dziewiątaków” z Poznania - Druh nasz, hm. Kazimierz Łukaszewicz, to wyjątkowa postać. Jego harcerska biografia wypełniłaby stronicę pokazanej książki, ale biuletyn senioralny ma ograniczoną pojemność, więc... Podczas tegorocznego integracyjnego pobytu Seniorów ZHP w Ustroniu Morskim /04-12.09.2022/mieliśmy zaszczyt uczestniczyć w doniosłej uroczystości uhonorowania 50. rocznicy działalności instruktorskiej druha Kazimierza w stopniu harcmistrza oraz przy okazji wspomnę, 50 rocznicy aktywności w ZHP – dh. hm. Marka Urbanowicza – organizatora wyjazdów do „Błękitnej Laguny”. Kaziu, jako trzyletni chłopczyk po raz pierwszy poczuł zapach harcerskiego ogniska u boku starszego kuzyna na obozie w Skorzęcinie w roku 1952. Został potem zuchem i złożył obietnicę zuchową. Do ZHP wstąpił w roku 1956, a przyrzeczenie harcerskie składał w 1959 r. W pamięci druha Kazimierza pozostał sylwester 1965/66, bowiem w pięknej zimowej scenerii na Antałówce w Zakopanem, podczas zimowiska połączonego z kursem instruktorskim, złożył zobowiązanie instruktorskie. I się zaczęło... Rozkazem L 11/66 otrzymał stopień przewodnika, L 11/68 – podharcmistrza, L 4/72 – harcmistrza /to świętowaliśmy/, a od 1982- Harcmistrza Polskiej Ludowej. Trudno nie wspomnieć o pełnionych funkcjach, od przybocznego poczynając, następnie zastępowy, drużynowy, szczepowy, kierownik akcji letniej i zimowej sportu i turystyki, członek Rady Hufca Poznań – Wilda 1969-80, także zastępca kierownika akcji letniej i zimowej w Komendzie Chorągwi, zastępca Komendanta Hufca Poznań – Wilda 1976 – 78. Na mundur dh. hm. K. Łukaszewicza przypinano liczne odznaczenia, tj. Srebrny i Złoty Krzyż Zasługi, 40 lecia PRL, Srebrny i Złoty Krzyż Zasługi ZHP, odznaczenie Wierni Tradycji i za operację „Bieszczady 40” oraz Krzyż Zasługi – SEMPER FIDELIS. Pamiętamy, że Druh był komendantem licznych zgrupowań i obozów akcji letniej i zimowej. Od roku 1960 i w latach późniejszych zaistniał jako inicjator poważnego przedsięwzięcia, jakim stała się baza obozowa Hufca Poznań - Wilda w Kaplinie w centrum Puszczy Nadnoteckiej. Od 2010 r. pełni zaszczytną funkcję komendanta IKS „Dziewiątacy” w Poznaniu. Obecnie jest także członkiem Kapituły Odznaki Honorowej „Wielkopolskim Seniorom i Starszyźnie ZHP”. Na zakończenie dodam, że nasz druh Kazimierz u boku żony Ewy, którą nazywa pieszczotliwie swoim „Dożywociem”, jest wzorowym ojcem trojga dorosłych już dzieci i dumnym dziadkiem pięciorga wnucząt. Obdarzony pięknym donośnym głosem porывa do śpiewu otoczenie. Skromny, a mimo to przez innych dostrzegany i ceniony. Barwnie opowiada anegdoty mające związek z jego harcerskimi przeżyciami - pewnego razu, a było to w Bieszczadach, stanął oko w oko z potężnym niedźwiedziem, a zwierzę porażone jego wzrokiem wycofało się czym prędzej do kniei. Taki jest nasz KOMENDANT. Dziękujemy! Życzymy dalszej owocnej działalności w jak najlepszej kondycji i zdrowiu.

PS. Dnia 22.09. o godz. 18.00 na terenie Łęgów Dębińskich odbyła się inauguracja roku harcerskiego Hufca ZHP Poznań-Wilda. Hm. Kazimierz Łukaszewicz został przedstawiony wildeckiej społeczności harcerskiej jako zasłużony instruktor i 50-letni harcmistrz – otrzymał piękny bukiet i Dyplom gratulacyjny. W uroczystości wzięli udział „Dziewiątacy”. *phm. Wanda Nowicka – Kozak*

**NASZE SERDECZNE GRATULACJE
I ŻYCZENIA DLA JUBILATÓW -
PREZYDIUM WIELKOPOLSKIEJ RADY KSH i S**

2.RELACJE

Dnia 20 sierpnia br. odbyła się w Wilkowicach wyjazdowa i pierwsza po okresie pandemii coronavirusa zbiórka **Kręgu Instruktorskiego im. hm. Tadeusza Solli w Lesznie**. Krąg ten powstał jako „nie seniorski” przy komendzie Hufca w Lesznie w marcu 1977 r., na powyższej zbiórce uczczono jego 62 rocznicę powstania. **Przewodniczącym Kręgu jest hm. Jerzy Lajsner**. Krąg wydaje własne pismo „Ta Dzionek donosi”, prowadzi Kręgową Poczcie Harcerską wydając własne znaczki, okolicznościowe datowniki i koperty, posiada własne obrzędy, a w 2010 r. Rada Kręgu ustanowiła medal „Oddani Sercem”, który otrzymali członkowie Kręgu oraz byli członkowie, przyjaciele i dobroczyńcy Kręgu.

Dnia 1 września br. – w rocznicę wybuchu II wojny światowej - druhowie z Kręgów Seniorów „10 PDH i Wiarusy”, „OWAR” oraz „Dziewiątacy” z Poznania, a także z Kręgu „Płomienie” w Czerwonaku udali się na zaproszenie **pwd. Marii Wielebskiej** do Mosiny, gdzie w Domu Kultury odbyła się tutejsza premiera amatorskiego filmu „**Kiedyś byliśmy sąsiadami**”. Film ten poświęcono rodzinie Roszyków i innym rodzinom z Wielkopolski, które zostały wysiedlone w okresie II wojny światowej ze swoich domów. Dotąd mieszkający obok siebie polscy i niemieccy sąsiedzi stanęli wbrew swej woli przed decyzjami zmieniającymi ich życie. W filmie wystąpili uczniowie, nauczyciele i sympatycy Zespołu Szkół im. Kryptologów Poznańskich w Luboniu. Ponadto jedną z głównych ról grała właśnie druhna Maria, która otrzymała od realizatorów statuetkę „Oscara” z podpisem „Dla Marii Wielebskiej – najstarszej aktorki i najlepszej kaskaderki”.

hm. Urszula Kocikowska

Za „Gazetą Słupecką” Nr 36 z dnia 6 września 2022. – „Krzyż Harcerski i tabliczka epitafijna na grobie dha hm. Edmunda Głogowskiego. **Krąg Seniorów ZHP w Słupcy** odbył zbiórkę (1.09) przy grobie dha hm. Edmunda Głogowskiego na cmentarzu św. Krzyża, w drugą rocznicę jego śmierci (zm.1.09.2020).

Zachowując obrzędy harcerskie m.in. wprowadzenie i wyprowadzenie proporca, zapalono znicz i złożono wiązankę kwiatów. Chwilą ciszy i skupienia oraz krótką modlitwą uczczono pamięć śp. dha Edmunda. Dokonano odsłonięcia Krzyża Harcerskiego i tabliczki epitafijnej. W ceremonii uczestniczyła żona śp. Edmunda Głogowskiego i synowie. Przemawiając nad mogiłą Komendant Kręgu

dh hm. Andrzej Wolski powiedział: **DRUHU HARCISTRZU. DRUHU EDMUNDZIE.** *Jeszcze niedawno, gdy na zbiórce Kręgu świętowaliśmy Twoje 90 – te urodziny, gdy odśpiewaliśmy Ci na kilka melodii „100 lat” z ogromnym wzruszeniem powiedziałaś: „Kochani, jesteście moją wielką, harcerską Rodziną”. Dzisiaj, w drugą rocznicę odejścia na Wieczną Wartę, Twoja harcerska Rodzina melduje się na zbiórce alertowej, aby dokonać harcerskiego obrzędu dekoracji Twojej mogiły Krzyżem Harcerskim i tabliczką epitafijną. Tak nakazuje nasza harcerska tradycja. Naczelny Skaut, powołując Cię do Wiecznej Służby wybrał ciekawą datę. 1 września jest dla nas datą symboliczną. Rocznicą wybuchu II wojny światowej każe nam pamiętać o cierpieniach i martyrologii naszego narodu, o wielkiej ofierze krwi wielu bezimiennych bohaterów. PANIE PROFESORZE -Byłeś dla nas nie tylko przyjacielem spod znaku Krzyża Harcerskiego. Byłeś naszym nauczycielem i wychowawcą, który rozumiał nasze problemy, problemy młodego pokolenia. Wierzę, że na zawsze pozostaniesz w naszej wdzięcznej pamięci. **Dobry Boże, Druhu Naczelny Skaucie, spraw by za przyczyną i wstawiennictwem Patrona Polskich Harcerzy, Błogosławionego druha hm. Wincentego Frelichowskiego, służba przy Twoim Panie Namioocie upływała hm. Edmundowi w ciszy i spokoju. Czuwaj ! Druhu Harcmistrzu. - powiedział w swoim wystąpieniu Andrzej Wolski. Zbiórkę zakończył Krąg Przyjaźni.”** **tekst i foto Antoni Wolski***

W dniu 03.09.2022 r. odbyła się nad Zalewem Rydzynskim w Dąbczu uroczysta zbiórka z okazji obchodów **50-rocznicy powstania Kręgu Instruktorów im. mjr. Henryka Dobrzańskiego "Hubala" w Lesznie.** Krąg ten powstał jako „nie seniorski” i od tego dnia liczy swoje rocznice. *„Według wszystkich zapisów prasowych i informacji zebranych od instruktorów ZHP, krąg nasz powstał we wrześniu 1972 roku. Pierwszą siedzibą Młodzieżowego Kręgu Instruktorów ZHP im. mjr. Henryka Dobrzańskiego "Hubal" była harcówka szczeplu ZHP PKP*

Węzła Kolejowego w Lesznie, która zajmowała pomieszczenia piwniczne Domu Kultury Kolejarza przy ulicy Dworcowej. Pierwszym przewodniczącym był nauczyciel w Zasadniczej Szkole Zawodowej dla Pracujących PKP Oddziału Trakcji w Lesznie druha organizator Czesław Wolski, który w szkole utworzył drużyny starszo harcerskie - podczas spotkania na stacji nad zalewem w Dąbczu” - przypominał hm. Piotr Majorczyk, obecny przewodniczący Kręgu Instruktorów "Hubal". W uroczystości tej brali udział zaproszeni znamienici goście w tym druhowie, którzy tworzyli Szeregi Kręgu, przedstawiciele władz Chorągwi Wlkp., instruktorzy Kręgów Starszyny i Seniorów "Leszczyna" i Kręgu Starszyny Harcerskiej i Seniorów im. Tadeusza Solli (oba z Leszna), a ponadto z Kręgów Starszyny Harcerskiej i Seniorów „Płomienie” w

„Płomienie” w Czerwonaku, Kręgu Starszyny Harcerskiej "Owar" z Poznania oraz Kręgu Instruktorów "Azymut" ze Wschowy. Obecni byli również poseł Grzegorz Rusiecki oraz przedstawiciele posłów Jan Dziedziczak i Wiesław Szczepański. Prezydenta Leszna reprezentował

sekretarz Maciej Dziamski. Gratulacje i życzenia na dalsze kolejne 50 lat składał burmistrz Rydzyny Kornel Malcherek, dalszych sukcesów życzyła i dumy z podejmowanych działań gratulowała komendantka Hufca hm. Iwona Śmiłowska - Zydorczyk. Był uroczysty tort z okazji 50-siątki Kręgu, uroczyste życzenia, śpiew harcerski, ognisko i oczywiście pyszna grochówka. Mimo swojego wieku Krąg

nadal aktywnie działa w Hufcu, władzach Chorągwnianych, oraz władzach Naczelnych ZHP. Wspomnieniom z minionych lat nie było końca, ale jak to w życiu bywa - wszystko, co dobre szybko się

kończy i też koniec tej wspaniałej uroczystości zakończył się pożegnalnym harcerskim Kręgiem z piosenką. Do zobaczenia znów. Czuwaj! Mamy nadzieję, że na 60 lecie Kręgu również będziemy mogli napisać podobny artykuł.

hm. Piotr Majorczyk, hm. Franciszek Spychała

Po raz siódmy (nie licząc wyjazdów czerwcowych) w terminie **4 – 12 września w Ustroniu Morskim** odbył się biwak, w którym wzięli udział reprezentanci Kręgów Seniorów Harcerskich z Poznania – „Dziwiątacy”, „Szóstacy”, „10 PDH i Wiarusy” oraz „Damy Radę” z Wągrowca. Razem było nas 37 harcerek i harcerzy seniorów oraz sympatyków harcerstwa. Tradycyjnie pobyt nasz rozpoczęliśmy udziałem w mszy św. Intencyjnej w 5 rocznicę śmierci śp. druha Jana Mroza oraz za harcerzy z Chorągwi Wielkopolskiej, którzy odeszli na wieczną wartę do Pana. Kominek harcerski, który miałem zaszczyt prowadzić, odbył się w drugim dniu naszego pobytu i oprócz przedstawienia programu obfitował w niespodzianki, bo wśród uczestników znalazło się kilkoro jubilatów, którym złożono życzenia i wręczono okolicznościowe dyplomy. I tak dh hm. Kazimierz Łukaszewicz został nagrodzony gromkimi brawami za 50 - letnią służbę harcerską w stopniu harcmistrza. W krótkim wystąpieniu dh Kazimierz podziękował za pamięć i podzielił się wspomnieniami z Harcerskiej Akcji Bieszczady, na której był niejednokrotnie komendantem. Brawami nagrodzono także dh. hm. Marka Urbanowicza, który obchodził 50 – lecie bycia członkiem ZHP od chwili złożenia przyrzeczenia harcerskiego. Druhowi Markowi należą się wielkie podziękowania za organizację wszystkich naszych biwaków w Ustroniu Morskim, na których pełni też funkcję kwatermistrza. Serdeczne życzenia złożono też jubilatowi, który obchodził w tym roku okrągłe rocznice urodzin - dh. Emilii Klotschke i pwd. dh. Rościśławowi Kozakowi. Program naszego spotkania przeplatany był piosenkami harcerskimi i patriotycznymi. Na zakończenie nie zabrakło również gawędy. Mój tegoroczny pobyt na Suwalszczyźnie, zmobilizował mnie do wygłoszenia krótkiej gawędy na temat zwycięskiego Powstania Sejneńskiego w sierpniu 1919 roku. Gawędę rozpocząłem zapytaniem uczestników „czy słyszeliście coś na temat Powstania Sejneńskiego?” Milczenie przekonało mnie, że niewiele osób wie o tym patriotycznym zrywie, dzięki któremu ten piękny skrawek naszej Ojczyzny znalazł się w granicach Polski. Jako ciekawostkę dodam, że ustalona wtedy 150 km granica Polski przetrwała zawieruchę II Wojny Światowej i granica ta jest niezmienną do dzisiaj. Bardzo ucieszył mnie fakt, że temat wygłoszonej gawędy wzbudził duże zainteresowanie. Część osób poprosiła o materiały dotyczące Powstania, aby się z nimi zapoznać i pogłębić wiedzę. Poprzez wygłoszenie gawędy uczestnicy kominka dowiedzieli się o trzecim

zwycięskim powstaniu w Polsce międzywojennej. Do tradycji biwaku w Ustroniu Morskim należą spotkania z zaprzyjaźnionym Kręgiem Starszyny Harcerskiej „Jantar” z Kołobrzegu. Tak było i w tym roku, gdy na kolejnym kominku zjawili się harcerze z „Jantara”. Przybył też wraz z małżonką, dh hm. Józef Adamczak komendant H. K. I. „Warta” z Gorzowa, poznany na Złazie w Katowicach, a spotkanie podczas mszy św. w kościele w Ustroniu Morskim. Dh Józef w krótkiej gawędzie opowiedział o swoich przeżyciach, gdy był w ścisłej ochronie Papieża św. Jana Pawła II podczas wizyty w Polsce. Dowiedzieliśmy się o wielu ciekawostkach, których był świadkiem, a które nie były publikowane. W programie była jeszcze wspólna zabawa taneczna przy „keyboardzie” i kiełbaski z grilla. Wspólny krąg i „bratnie słowo sobie dane.....” zakończyło nasze spotkanie. Program naszego pobytu był też realizowany indywidualnie w podgrupach: spacery brzegiem morza (trekking), na pływalni, wycieczce do Gąsek lub spacerze po ogrodach w Dobrzyicy. Mój rekonesans do ujścia Czerwonej Rzeki do morza, skończył się rozczarowaniem, bo zamiast uroczego i podziwianego wiosną zakątka, zastałem ogrodzony i rozkopany teren z pracującymi koparkami i samochodami. Tym samym wycieczka meleksami się nie odbyła. Również zaplanowany wspólny rejs po Bałtyku niestety nie doszedł do skutku, bo najpierw przeszkodziła sztormowa pogoda, a później choroba załogi. W ostatnim dniu podziękowaliśmy obsłudze i właścicielce „Błękitnej Laguny” za wspaniałą atmosferę, smaczne i obfite posiłki i rankiem następnego dnia po śniadaniu i pożegnalnym kręgu, wszyscy zdrowi i zadowoleni rozjechaliśmy się do domów, część autokarem, a część własnym transportem. Do zobaczenia za rok!

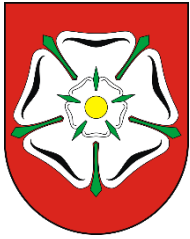
pwd. Andrzej LiK KSH „10 PDH i Wiarusy”

„Róża Wiatrów”. Burmistrz Michał Pyrzyk oraz Komendant Hufca ZHP Konin im. Szarych Szeregów

Uroczyste otwarcie nowej harcówki - Harcerski Krąg Seniora w Słupcy może poszczycić się nową harcówką. **5 września** odbyło się uroczyste otwarcie nowej siedziby HKS, w którym uczestniczyli harcerze z Komendantem Hufca Konin i Komendantem Kręgu na czele, burmistrz Michał Pyrzyk oraz przewodniczący Rady Miasta Słupcy Andrzej Szymkowiak. Nowa harcówka została ulokowana w pomieszczeniach po byłym gimnazjum (wejście pod schodami do biblioteki). Komendant Kręgu hm. Andrzej Wolski powiedział m.in. – *„Dzięki zrozumieniu i uprzejmości Druha Burmistrza zostaliśmy dołączeni, na zasadach współuczestnictwa, do użytkowników tego pomieszczenia. Kierujemy głęboki ukłon za decyzję, która pozwoli nam regularnie spotykać się na zbiorkach naszego Kręgu. Urządzenie i wystrój harcówki to nasza inicjatywa i praca, ale także zaangażowanie młodzieży z 22. Słupskiej Drużyny Wędrowniczej*

hm. Michał Kałużny dokonali symbolicznego otwarcia harcówki, przecinając krajkę. Wprowadzono proporzec kręgu, którego opiekunem jest hm. Wojciech Boruszak. Zapłonęło symboliczne harcerskie ognisko i popłynęła harcerska piosenka, której przewodził pwd. Stefan Miętkiewicz. Chwilą ciszy uczczono pamięć byłego Komendanta Kręgu śp. hm. Władysława Szymańskiego. Ważnym punktem zbiórki było wręczenie, przez Komendanta Hufca ZHP Konin, Honorowych Odznak Chorągwi Wielkopolskiej ZHP „Harcerska Służba Wielkopolsce”, jako wyraz uznania wypełnionych zadań wychowawczych Instruktora ZHP oraz podziękowań za całokształt służby. Odznaki otrzymali: hm. Wojciech Boruszak, hm. Zdzisław Woźniak, phm. Małgorzata Wolska oraz hm. Stanisław Przydryga. Wspominano minione czasy i oczywiście snuto plany na przyszłość. Dziękując za zaproszenie - **pwd. Katarzyna Rybicka**. Czuwaj!

Już rozpałiło się ognisko..... Na dzisiejszej zbiórce (05.09) **członkowie Kręgu Seniorów i Starsziny Harcerskiej „Wiarusy” - Września** rozpoczęli nowy rok harcerski. W trochę „okrojonym” gronie spotkaliśmy się przy ognisku, żeby wspominać wakacje i zaplanować pracę na cały następny rok.

Było też miejsce na piosenki harcerskie i grę dh. Bożenki „nie mów tak, nie mów nie” Zbiórkę zakończyliśmy tradycyjnym kręgiem. Czuwaj!

hm. Anna Paluszak

„Nie ma przyszłości bez przeszłości” – 25 Trójstronna Konferencja Oldskautów – Terchowa-Sipkova 2022. W dniach 8-11 września 2022 r. w Terchovej – Sipkovej na słowackiej ziemi odbyła się Trójstronna Konferencja Oldskautów pod hasłem „Nie ma przyszłości bez przeszłości”. Uczestników tego wydarzenia powitano w **czwartek** 8 września w zabudowaniach szkoły przyrody na terenie kultowej słowackiej wioski Terchova , 25 km od Żyliny w rejonie Bańskiej Bystrzycy. Po zakwaterowaniu, powitaniu i wspólnym gorącym posiłku uczestniczyliśmy w

spotkaniu trzech zespołów skautowych (Słowacja, Czechy, Polska), na którym zaplanowano następny dzień ze szczegółowym planem wycieczek oraz zaprezentowano wspomnienie dwudziestu czterech poprzednich spotkań skautowych w formie projekcji filmu i albumu. **Piątkowy** rzeński poranek rozpoczął długi pełen ciekawych zdarzeń dzień. Śniadanie, poranny krąg i wyjazd już o godz.8,15 autobusem na trasie Stara Bystrica, skąd już pieszą wędrówką dotarliśmy na Trójmiedzę. **Trójmiedza** to nie tylko malownicze, dostojne, ale też ważne historycznie miejsce. Znajduje się w pobliżu polskiej Jaworzynki,

czeskiej Herczawy i słowackiego Czernego. W 1995 roku za pomocą śmigłowca na trójstyku trzech państw postawiono trzy trójgraniaste obeliski z jasnoszarego granitu, każdy na ziemi graniczącego państwa. Stały tu też słupy z dokładnym miejscem zbiegania się granic. Na polanie przy szlaku w pobliżu Trójmiedzy czekał na nas rozśpiewany słowacki zespół folklorystyczny, pachnący gulasz i piękny słoneczny dzień. Po powitaniu przez władarzy sąsiadujących ze sobą gmin rozpoczęły się

przygotowania do posadzenia w tym symbolicznym miejscu drzewa przyjaźni. Wśród pochylonych proporców, lip przy dźwiękach hymnów skautowych dokonano aktu posadzenia młodego owego drzewka. Pod niego wsypano ziemię przywiezioną przez delegację każdego z trzech państwa z miejsca pamięci narodowej – z naszej strony była to ziemia przywieziona przez Seniorów z Chorągwi Wielkopolskiej ZHP z Fortu VII - pierwszego obozu zagłady w okupowanej Polsce. Świadcami tego wydarzenia byli Oldskauci z Czech, Słowacji oraz Seniorzy ZHP z Polscy – uczestnicy Konferencji, przybyli goście, turyści przemierzający szlak, wielu przypadkowych gości, którzy dochodzili do naszej grupy, aby przyłączyć się do tej wspaniałej chwili oraz monumentalne góry Starej Bystricy.

Wielobarwne chusty w narodowych barwach na mundurach skautowych i harcerskich, uśmiechnięte twarze przyjaciół i pieśni harcerskie dopełniły tę wzruszającą chwilę. Były też tańce przy dźwiękach góralskiej muzyki i śpiew w różnych językach, które uświetniały tę wspaniałą chwilę. Żal było opuszczać to zaczarowane miejsce. Kolejny punkt marszruty: Cadca Okrasa – tradycyjna wytwórnia ozdób świątecznych – zwiedzanie i zakup szklanych ozdób o niepowtarzalnym wyglądzie, ręcznie zdobionych wg starej tradycji. Po obiedzie przejazd do Żyliny, gdzie wśród monumentalnych parkowych buków i platanów mieści się pochodzący z XIII wieku

zamek-pałac Budatin z dominującą nad nim 20 metrową kamienną wieżą. Historia choć burzliwa, pozwoliła na renowację w latach 50 i zachowanie bryły pałacu z okresu przedwojennego w stylu gotycko-renesansowym siedzib feudalnych po czym otwarto w nim Muzeum Považske. Dzień zakończyliśmy kolacją w bazie, po której nastąpił wieczór pieśni skautowych przy dźwiękach gitar, harmonijki ustnej i ukulele. **Sobota** śniadanie, poranny krąg i wymarsz .... szukamy Janosika. Pniemy się w górę, na wzgórze nad Terchovą, gdzie stoi stylizowana na szubienicę przygotowaną dla Janosika wieża widokowa „Terchovske serce”. Inspiracją dla osobliwej nazwy wieży były słowa piosenki „ To

terchowskie serce na dwoje się dzieli, jedna strona płacze, druga się weseli ...” Obiekt ten ma trzy platformy widokowe i z niej można dostrzec Małą Fatrę i pobliskie góry Kysuckie z najwyższym szczytem Pupovem (1096 m n.p.m.). W oddali widać 7,5 m stalową rzeźbę Juraja Janosika i drogę

krzyżową na wzgórzu Oravcove (632 m n.p.m) ze stacjami wykonanymi z kamienia niegdyś tu wydobywanego, zdobioną szklanymi detalami. Schodzimy w dół ... Muzeum Janosika, projekcja filmu o słowackim bohaterze-rozbójniku, zwiedzanie wystawy etnograficznej, kościół grekokatolicki Metodego i Cyryla, a w nim piękna ruchoma, drewniana całorocznie udostępniana zwiedzającym szopka „Betlejem”. Obiad - Terchovska

kapustnica (czyli nasza kwaśnica) .... i już wieczór... powrót do bazy. Konferencja „Nie ma przyszłości bez przeszłości” - referaty wygłoszone w trzech językach (w j. polskim przygotowany przez drużyny z Chor. Wlkp.), lecz mówiące o tym samym - o historii, o wartościach, o cenie i celu życia, życia -właśnie dla tych wartości. Po konferencji znowu spotkanie wśród przyjaznych twarzy, wspomnienia, pieśni i

piosenki choć inne dla każdej narodowości, ale jakże podobne. **Niedziela...** Wzruszająca poranna msza św. Kapelan w ornacie – a pod nim mundur skautowy. Czas się rozstać i rozjechać w trzy strony .... ale to tylko do zobaczenia ... w następnym roku ... w Czechach. Łzy wzruszenia w oczach, wzruszenie w głosie.... Kto raz to przeżyje, będzie chciał jeszcze i jeszcze... Pożegnalny krąg, wspólna fotografia i wyjazd do

dalekich domów. Pozostaje jednak obietnica, że .... Trójmiedza nie rozdziela lecz łączy....

pwd. Hanna Michałkiewicz Krąg Seniorów ZHP „Bryza” Gdynia/fot. uczestnicy wydarzenia

„PYRA 2022” - Dokładnie, tak jak za pierwszym razem 10 lat temu, też 21 września Krąg seniorów Harcerskich „Szóstacy” spotkał się na kolejnej 8-mej „PYRZE”. Niestety pandemia uniemożliwiła nam spotkanie w 2020 i 2021 roku, ale, co się odwlecze to nie uciecze więc „PYRA 2022” się odbyła. Tym razem nie było to spotkanie w Rokietnicy w Agrogospodarstwie p.Kortusa, a biesiadowaliśmy na terenie Scout Campu w Strzeszynie. Scout Camp

prowadzony jest przez Szczep „Herkulesa” z naszego Hufca. Na obchody święta PYRY przybyło 29-ciu uczestników. Podobnie jak w 2019 roku poza „Szóstakami” byli również przedstawiciele „Dziwiątków”, „Płomieni” z Czerwonaka, był druż z „10 PDH i Wiarusów” oraz członkowie Prezydium

WRKSHIS. Skoro Święto PYRY, to w menu były: jako przystawka zupa żurek z wkładką oraz wkrójonymi do niej ziemniakami, danie główne - gotowane w mundurkach ziemniaki i gzik z zielonym. Po przerwie, a było tych

przerw kilka były kielbaski z grilla. Przerwy między konsumpcją wykorzystywane były na wspólne śpiewy. Niezawodny Boguś Olejniczak z gitarą i Andrzej Konarkowski z akordeonem nadawali ton tymże śpiewom. Prowadzący imprezę zarządził po kielbaskach spacer po terenie Scout Campu. Były pogaduszki w podgrupach i przyszła pora na „słodkie”. W tym roku nie było tortu ale był pyszny placek drożdżowy ze śliwkami. „PYRA” ma szczęście do pogody. Wprawdzie były przelotne deszcze ale również świeciło słońce. Nieskromnie jako organizator uważam, że impreza była udana i umówiliśmy się, że spotkamy się za rok. Pożegnalny krąg i .... cóż , wszystko co dobre się kończy.

pwd. Jarosław Gendera/fot. phm. Florian Jopek

SPROSTOWANIE – w poprzednim numerze SENIORA z września br. w artykule o Złocie Seniorów w Katowicach nie podano, że **hm. Gabriela Jaskulska** odznaczona została oprócz ZŁOTEJ LILIJKI SENIORA również **Krzyżem Św. Jana Pawła II i Bł. Ks. Stefana Kard. Wyszyńskiego**.

3. Z KART HISTORII

Chyba każdy z nas pamięta takie programy telewizyjne, jak „Teleranek”, „Piątek z Pankracym”, czy „Ekran z bratkiem”. Były adresowane do dzieci, ale oglądali je też rodzice i dziadkowie. Dlaczego? – bo były ciekawe, inteligentne, zmuszały do myślenia i wspólnego działania. Uczyły poczucia odpowiedzialności i szacunku dla drugiej osoby. Twórcą ich był harcmistrz Maciej Zimiński – rocznik 1930. Zaraz po wojnie wstąpił wraz z kolegami z liceum im. Rejtana do reaktywowanej Warszawskiej Drużyny Harcerskiej im. Romualda Traugutta „Czarna Jedyńka”. Potem został instruktorem zuchowym. Skończył dziennikarstwo na UW, a w wieku 22 lat został sekretarzem „Świata Młodych” – najpopularniejszego wówczas czasopisma dla dzieci i młodzieży i na jego łamach namawiał ich do odgruzowywania podwórek i budowania placów zabaw, do wypraw przyrodniczych oraz do akcji „Niewidzialna ręka” (którą wymyślił wraz z gronem przyjaciół). Gdy potem trafił do telewizji – kontynuował tę akcję, a dzięki niej tysiące harcerzy w całej Polsce zrobiły miliony dobrych uczynków. Inną akcją ogólnopolską była „Bitwa o ogień”, kiedy to dzieci porządkowały strychy w poszukiwaniu skarbów, lecz naprawdę chodziło o to, aby zmniejszyć liczbę pożarów, a przy okazji rzeczywiście znajdowano cenne przedmioty. Była też „Walka o życie” – akcja nauki zasad bezpiecznego poruszania się po drogach zakończona egzaminem na kartę rowerową.

Egzaminy odbywały się 1 czerwca, a zdarzyło się, że pewnego roku zgłosiło się aż 85 tys. nastolatków. Jak widać pomysły druha Macieja Zimińskiego trafiały do umysłów dzieci i młodzieży. Podobny oddźwięk miały prośby „psa Pankracego” – np. gdy zasugerował, że dobrze by było sprawić „Pani Babci Sąsiadce” prezent na Gwiazdkę – do redakcji nadeszło tyle prezentów, że trzeba je było przekazać seniorom z domu opieki. Druh Maciej cieszył się, że niektóre wymyślone przez niego powiedzenia przeszły do mowy potocznej – np. „przytulanka”. Gdy robiono remanenty w magazynach telewizji, druh Zimiński zabrał do domu Pankracego. Druh hm. cieszył się, że miał wspaniałe życie i dwóch wspaniałych synów. Jeden z nich to Wojciech Zimiński – też dziennikarz telewizyjny, znany ze „Szkła kontaktowego”. Harcmistrz Maciej Zimiński odszedł na wieczną wartę 6 października 2013 r. Wielka szkoda, że obecnie w TVP brakuje tak kreatywnych twórców zapewniających dzieciom i młodzieży mądrą rozrywkę.

hm. Urszula Kocikowska

4.KOMUNIKATY

Rozkazem Komendantki Hufca Leszno 08/2022 z dnia 10.07.2022 **druhnice Marii Stróżyk z Kręgu Seniorów „Leszczyna” w Lesznie** przyznano po chlubnie zakończonej w wieku 90 lat próbie **stopień przewodniczki**. Zobowiązanie instruktorskie p.wd. Maria Stróżyk złożyła dnia 13 września br.

GRATULUJEMY !

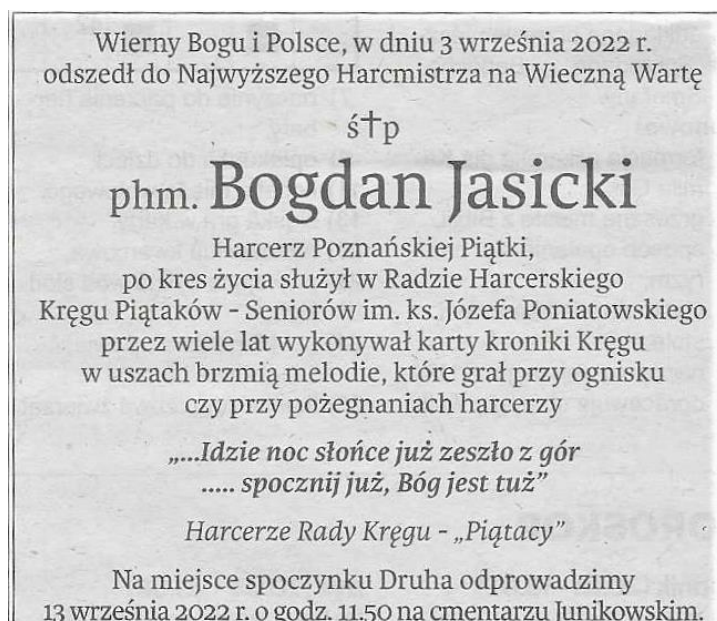

PRZYPOMNIENIE: w dniu 26 listopada 2022 r. odbędzie się w Żerkowie **PRZEGLĄD PIOSENKI HARCERSKIEJ I PATRIOTYCZNEJ** – regulamin zamieszczony był w SENIORZE nr 196 (09) br.

5. Z ŻAŁOBNEJ KARTY:

Dnia 31 sierpnia 2022 r. odszedł na Wieczną Wartę druha CZESŁAW SZAFczyk urodzony w 1942 r. w Luboniu – Lasku. Do harcerstwa Druh Szafczyk wstąpił w 1958 roku. Po śmierci byłego Komendanta **Kręgu Seniorów Harcerskich „17-18 LDH” w Luboniu** wybrany został na komendanta Kręgu. Pogrzeb śp. Druha Czesława odbył się dnia 3 września br. na cmentarzu Luboń – Wiry.

Z wielkim smutkiem zawiadamiamy, że **dnia 20 września 2022 r. odszedł na Wieczną Wartę śp. hm. Walenty Kupczyk**. Druh Walek wstąpił do ZHP w 1945 r. do 26 PDH im. Henryka Sienkiewicza w Poznaniu na Osiedlu Warszawskim. W 1982 r. współorganizował 50-cie harcerstwa na osiedlu, a z momentem utworzenia tu **Kręgu Seniorów „OWAR”** w 1992r. został jego aktywnym członkiem. W maju 2005 r. został wybrany na zastępcę komendanta Kręgu, a od września 2009 r. do lipca 2020 r. był jego komendantem. Dzięki swej ambicji i pracowitości będąc już seniorem zdobywał kolejne stopnie instruktorskie. W 2016 r. został członkiem prezydium Wielkopolskiej Rady Kręgów Starszyny Harcerskiej i Seniorów, w której działał do 2021 r. Posiadał wiele odznaczeń, w tym Brązowy Krzyż Zasługi dla ZHP, Odznakę „Harcerska Służba Wielkopolsce”, odznakę „Przyjaciół Dziecka”. W osobie Druha Walek żegnamy przyjaznego innym człowieka, dobrego komendanta, prawdziwego harcerza. Pogrzeb naszego Przyjaciela odbył się dnia 28 września na cmentarzu Miłostowo w Poznaniu. Spoczął obok rodziców oraz ćw. Damiana – swojego poprzednika jako komendanta „OWARU”. Członkowie KSH „OWAR”

CZEŚĆ ICH PAMIĘCI

REDAKCJA BIULETYNU ZASTRZEGA SOBIE PRAWO DO DOKONYWANIA SKRÓTÓW I KOREKTY NADSYŁANYCH TEKSTÓW I NIE BIERZE ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ICH TREŚĆ.

REDAKTOR I OPRACOWANIE TECHNICZNE: phm. BARBARA KRÓL

barbara.krol@zhp.net.pl, basia_krol@o2.pl